

Opinió

Això no cal dir-ho

JAVIER
PÉREZ ANDÚJAR

Els 'boomers' no tenen teràpia

El més semblant al grup de protagonistes d'*Estamos todos de puta madre* (novel·la de Daryl Gregory, a l'editorial Gigamesh, col·l. Breve, 2020) és la Patrulla-X. Ho ha deixat ben clar l'il·lustrador a la tapa del llibre (totes les il·lustracions són de l'historietista Luis Bustos, que ha dibuixat *iGarcía!* i l'adaptació de *Fariña*, entre altres títols).

En aquesta novel·la, però, no es tracta d'un escamot de superherois sinó d'un grup de teràpia. Un grapat de joves turmentats per les seves vivències paranormals, i pels estigmes resultants, que envolten un senyor en cadira de rodes, encara més sofert. Tot i que, en aquest cas, a qui veritablement envolta tothom és a la terapeuta, posseïdora del darrer dels secrets del llibre.

Les llòbregues teranyines que es van esmentant *in crescendo* al llarg del relat, i que així mateix han estat repeses per l'il·lustrador, es converteixen en l'antífesi dels protagonistes, de la mateixa manera que l'individu s'oposa violentament al grup, i tal com Spiderman és tot el contrari dels X-Men. Si més no, es tracta de dos registres literaris que obeeixen a psicologies divergents. Spiderman és el monòleg (i encara ho serà més Silver Surfer, pur Joyce, paradís del monòleg interior). Com tot adolescent, Peter Parker és molt Hamlet.

Estem fets amb tots aquests materials culturals, els quals bateguen sota tot allò que ens agrada

Els X-Men, per la seva banda, signifiquen la coralitat. I d'aquesta manera assoleixen la condició de tragèdia grega, ja que, al cap i a la fi, són el cor de veus que plora per les trapelleres del pernicios déu Magneto.

El novel·lista Daryl Gregory és un boomer de Chicago (crec que ho puc dir així, donat que jo soc un boomer de Sant Adrià de Besòs, que si fa no fa...). Per generació, molts i moltes estem fets amb tots aquests materials culturals, els quals bateguen sota tot allò que ens agrada.

Daryl Gregory és escriptor de gènere, però no li agrada gaire aquesta etiqueta. És el que passa quan la ciència-ficció o el terror deixen de ser una manera de guanyar-se la vida i es transformen en una manera d'escriure.

Aquest llibre ens parla de com els monstres volen convertir-nos en monstres a imatge i semblança seva, com si fossin déus. I de com l'ésser humà es rebel·la contra qualsevol poder extrahumà. I així, és quan més monstres ens creiem que veritablement som de carn i ossos. I també ens diu aquest llibre que no hi ha cap mena de teràpia per als boomers. ☞

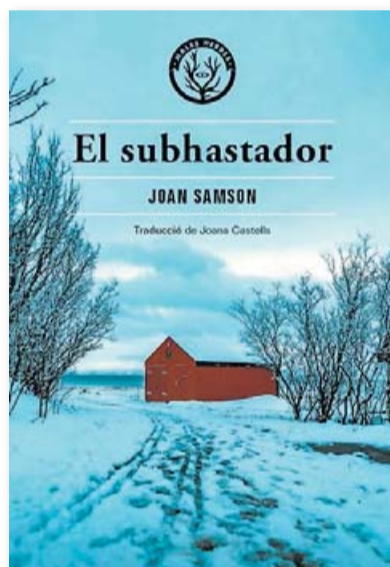
Il·lustració de Luis Bustos. LUIS BUSTOS / GIGAMESH

Crítiques

El llibre de la setmana

Un 'thriller' molt bo sobre la servitud voluntària

Marina Espasa

EL
SUBHASTADOR

Joan Samson

Males Herbes

Trad. Joana Castells

346 pàg. / 21,90 €

Quina bona idea, recuperar un llibre de culte dels anys setanta d'una autora quasi desconeguda per al gran públic i que sigui un títol lloat per Stephen King i per altres grans noms del terror, que el veneren com una perla amagada. Quines ganes de posar-se a llegir una història de "terror tranquil", com algú la va batejar, que passa al típic poblet de Nova Anglaterra on tothom es diu John o Mickey, té un tractor, porta camisa de quadres i amaga una destal a l'armari. I sí, la història del subhastador que arriba al poble fictici de Harlowe per posar-ho tot de cap per avall no pot ser més nord-americana pel que fa a l'ambientació i el rerefons sociopolític, però... quants paral·lelismes que es tracen amb la nostra realitat, la d'ara i avui! Si la suor freda ens recorre l'espina, és perquè tenim por del següent pas que farà el subhastador malèvol o perquè cada vegada ens sentim més a prop del protagonista, en John Moore, un granger a qui li estan

destrossant la vida fins que s'adona que és ell, i només ell, qui regala fins a la darrera unça de la seva vida a una autoritat que ni tan sols és clar que sigui legítima?

Ja fa molts segles (segles!) que Étienne de la Boétie va escriure *El discurs sobre la servitud voluntària*, on va definir la capacitat que tenim de cedir davant un govern tirà: com acotem el cap i obeïm les ordres que ens donen (també a la feina, també en les relacions personals, també a les xarxes socials) en lloc de rebel·lar-nos, encara que ens bulli la sang i tinguem claríssim que estem sotmesos a una injustícia. Els personatges d'aquesta novel·la en són un exemple transparent: ¿com és que es deixen arrencar les possessions més precioses per un desconegut sense oposar-hi resistència? Quin poder exerceix aquest desconegut sobre ells?

Metàfora d'una bombolla

El llibre situa els fets en un moment en què es començaven a imposar discursos a favor dels "vells valors" que suposadament s'estaven perdent per culpa de la societat de consum: augment de la violència, trencament de costums tradicionals, necessitat d'augmentar la seguretat del poble i d'invertir més en policia. Sona bastant familiar. I el que narra no deixa de ser una metàfora brutal d'una bombolla immobiliària, encara que tingui l'aspecte d'un thriller dels de tota la vida. Perquè això és el que es trobarà el lector, un relat de suspens molt bo, subtil, sense escenes de violència gratuïta, sinó posant tota la potència del fora de camp al servei de l'angoixa lectora. Una angoixa que s'injecta amb comptagotes, perquè la capacitat de l'autora de controlar el tempo narratiu és esplendorosa: després de narrar amb la velocitat del llamp una acció desesperada del protagonista en plena nit que ens ha tingut amb el cor a punt de sortir per la boca, ens fa guiar durant trenta pàgines sense informar-nos del resultat de l'acció perquè cada minut de l'espera se'ns faci etern. Els personatges protagonistes, una família composta per un matrimoni, una nena de quatre anys i una àvia mig paralítica –a banda del subhastador, que és quasi una encarnació del diable i que té unes escenes antològiques–, són magnètics, plens de matisos. Som nosaltres, les nostres mares, els nostres fills: gent rondinaire, lligada a la terra, que té una vida duríssima i que no entén com és que no és capaç de donar un cop de puny a la taula i dir prou quan l'amenaça és tan grossa.

El llibre arriba fins a les últimes conseqüències i la conclusió, que es posa en boca de l'àvia de la família, no és gens complaent amb el gènere humà, fins i tot quan sembla que el col·lectiu reacciona i passa a l'acció contra el tirà. I és que les coses no són

blanques o negres i un col·lectiu engegat per la ira és capaç de les pitjors coses. És una de les lliçons d'aquest llibre, l'única obra d'una professora d'escola primària que va morir poc abans de veure'l publicat: es deia Joan Samson i segurament hauria estat millor, molt millor, que la gran majoria d'autors de thriller que la van sobreviure. Justícia per a la Joan! ☞

WIKIPEDIA